

ANNIE BESANT - MOJSTRI

MOJSTRI

ANNIE BESANT

teozofija v sloveniji

Annie Besant

MOJSTRI

Naslov izvirnika: The masters

Izvirnik izdal: The Theosophical Publishing House, 1918

Prva elektronska izdaja

Prevod, prelom in izdal: Anton Rozman

Slika na naslovnici: Portret mojstra K. H.

Leto izdaje: Ljubljana, 2022

Publikacija je brezplačna

Avtorske pravice: © Teozofija v Sloveniji 2022

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID: 125433859

ISBN: 978-961-6561-59-4 (PDF)

MOJSTRI

ANNIE BESANT

teozofija v sloveniji

Vsebina	Stran
<i>Predgovor</i>	5
<i>1. Poglavlje - Popoln človek</i>	7
<i>2. Poglavlje - Mojstri kot dejstva in ideali</i>	17
<i>3. Poglavlje - Adepti</i>	38

Predgovor

Ena od velikih resnic, na katere je opozorila svet sodobna teozofija, je obstoj Mojstrov Modrosti. Mojstra poimenujejo z različnimi imeni, Adept, Arhat, Riši ali Mahatma. Ti in drugi podobni izrazi se nanašajo na nekatere aspekte njegovega resničnega bitja kot *popolnega človeka*. Njegova duhovna narava je v popolnosti prebujena in tudi preostale njegove sposobnosti so bile razvite v popolno harmonijo s to duhovno naravo. Vseeno je to človek, vendar obenem tudi precej več kot človek, zato, ker je dosegel cilj človeške popolnosti. On je povzdigujoča sila in nujni člen v verigi kozmične evolucije. Za nekatere, ki so našli svojega Mojstra in postali njegovi učenci, je Mojster živo dejstvo; za druge je navdihujoč ideal - ideal samo-žrtvovanja, modrosti in ljubezni.

Ideja o Mojstrih, o starejših bratih človeštva, vedno požene skozi človeško srce drget in vsaka beseda o njih je sprejeta željno in z veseljem. Ideja o njihovem bivanju, ki nikakor ni nelogična, je skoraj povsem izginila z zahoda, tako da se zdi, kot da ne bi nikoli obstajala. Sedaj prihajamo do spoznanja, da je obstoj takih bitij nekaj naravnega, in da so, ob dani evoluciji, ti najvišji proizvodi evolucije naravna nujnost. Številni ljudje sedaj v velikih oseb-

nostih iz preteklosti vidijo dokaz za obstoj takih ljudi, in na podlagi tega upajo, da jih bodo lahko odkrili tudi v sedanosti.

Še več, med nami je vse več ljudi, tako na vzhodu kot na zahodu, ki so uspeli najti Mojstre, zaradi česar so iz svojega uma za vedno pregnali dvom o njihovem obstoju. Pot do njih je odprta, in tisti, ki jo iščejo, jo bodo našli.

Naj ta knjižica spodbudi nekatere k iskanju teh velikih učiteljev. Jaz, ki jih poznam, mojim bratom ne morem služiti bolje, kot tako, da jih navdihnem za začetek iskanja, ki jim bo prineslo nagrado, ki je ni moč opisati.

1. Poglavje - Popoln človek

Popoln človek: člen v verigi evolucije

Obstaja stopnja v človeški evoluciji, ki se nahaja tik pred ciljem človeškega napora. In ko človek preide to stopnjo, potem on, kot človek, nima več kaj doseči. Postal je popoln; njegova človeška pot je končana. Velike religije podeljujejo temu *popolnemu človeku* različna imena, vendar je, ne glede na ime, ideja vedno ista; on je Mitra, Oziris, Krišna, Buda, Krist - toda vedno simbolizira človeka, ki je postal popoln. Ne pripada le eni religiji, enemu narodu, eni človeški družini; ne duši ga ogrinjalo enega samega prepričanja; povsod je najbolj plemenit, najbolj popoln ideal. Razglaša ga vsaka religija; vsa prepričanja v njem najdejo svoj zagovor; je ideal, proti kateremu streми vsaka vera in vsaka religija učinkovito izpolnjuje svoje poslanstvo v skladu z jasnostjo, s katero jo razsvetljuje, ter natančnostjo, s katero poučuje o poti, po kateri ga je mogoče doseči. Ime Krist, ki ga uporablja za *popolnega človeka* krščanski svet, je bolj ime za *stanje*, kot pa ime za *človeka*. "Krist v tebi, up slave," je misel krščanskega učitelja. Ljudje po dolgem toku evolucije dosežejo stanje Krista, kajti sčasoma bodo vsi zaključili stoletna romanja. In ta, s katerim je ime tega stanja posebej povezano v zahodnih deželah, je eden od "Sinov Boga," ki je dosegel končni cilj človeštva. Beseda je bila

vedno povezana s stanjem; on je “maziljeni.” Vsak mora doseči to stanje: “Poglej v sebe; ti si Buda.” “Dokler se v tebi ne bo oblikoval Krist.”

Tako kot bi moral tisti, ki želi postati glasbeni umetnik, poslušati velika glasbena dela, se potopiti v melodije glasbenih mojstrov, tako bi morali mi, otroci rojeni človeštvu, dvigovati naše oči in srca v stalno prenovljeni kontemplaciji, proti goram, na katerih prebivajo *popolni ljudje* naše rase. To kar smo mi, so bili oni; to kar so oni, bomo mi. Vsi sinovi ljudi lahko dosežejo to, kar je dosegel sin človeka. V njem vidimo obet za naše lastno zmagooslavje; razvoj naše podobnosti z božanstvom je le vprašanje evolucije.

Zapovedi: zunanje in notranje

Včasih sem razdelila notranjo evolucijo na pod-moralno, moralno in nad-moralno. Pri pod-moralni razlike med pravilnim in napačnim niso zaznane, človek sledi le svojim željam, brez vprašanj, brez pomislekov. Pri moralni človek zaznava pravilno in napačno, tako da ta postaja vedno bolj določna in vse vključujoča - človek si prizadeva doseči poslušnost zakonu. Pri nad-moralni je zunanji zakon presežen, kajti svojim telesom vlada božanska narava. V moralnem stanju je zakon prepoznan kot legitimna meja, kot zdravilna zadržanost; “Naredi to;” “Izogibaj se onemu;” človek se bori, da bi bil poslušen, pri čemer prihaja do nenehnega spopada med višjimi in nižjimi naravami. V nad-moralnem stanju božansko življenje v človeku najde svoj naravni izraz brez zunanjega usmerjanja. On ljubi, ne zato, ker mora ljubiti, ampak zato, ker je on ljubezen. On deluje - če citiramo plemenite besede krščanskega iniciata - “ne po zakonu mesene zapovedi, ampak z močjo brezkončnega življenja.” Moralnost je presežena, ko se vse človekove moči usmerijo k dobremu, kot magnetna igla proti severu; ko božanskost v človeku začne iskati najboljše za vse. Takrat ni več spopada, kajti zmaga je že dosežena; Krist je dosegel svojo popolno podobo šele takrat, ko je postal zmago-slavni Krist, mojster življenja in smrti.

Prva iniciacija

To stopnjo Kristovega življenja, življenja Bude, dosežemo z vstopom v prvo od velikih iniciacij, in na kateri je inicitat “mali otrok,” včasih “otročiček,” včasih “mali, triletni otrok.” Človek mora “ponovno pridobiti izgubljeno otroško stanje;” on mora “postati mali otrok,” da bi lahko “vstopil v kraljestvo.” Ko prestopi prag, se rodi v Kristovo življenje. In preko “križevega pota” prehaja skozi naslednje pristope na *poti*. Na koncu je dokončno osvobojen življenja omejitev, vezi, umre za čas, da bi se rodil v večnosti, in sebe se bolj zaveda kot življenja kot pa oblike.

Ni dvoma, da je bila v zgodnjem krščanstvu ta stopnja evolucije določno prepoznana kot tista, ki stoji pred vsakim kristjanom. Vznemirjenje, ki ga je izrazil sv. Pavel, da bi se Krist lahko rodil v njegovih spreobrnjencih, prinaša zadostno pričevanje o tem dejstvu, tako da lahko pustimo ob strani druge navedbe, ki bi jih lahko citirali. Tudi, če bi obstajal le ta verz, bi bil dovolj prepričljiv, da bi razkril, da je bila v krščanskem idealu stopnja Krista priznana kot notranje stanje, kot končno obdobje evolucije vsakega vernika. In dobro bi bilo, ko bi kristjani to sprejeli, ne pa, da gledajo na življenje učenca, ki se konča s *popolnim človekom*, kot neko eksotično, na zahod vsiljeno stvar, ki je doma le v oddaljenih vzhodnih deželah. Ta ideal je del vsakega resničnega in duhovnega krščanstva in rojstvo Krista v vsaki krščanski duši je cilj krščanskega učenja. Resničen cilj religije je, da pripelje do tega rojstva. In, če bi to mistično učenje lahko izginilo iz krščanstva, ta vera ne bi mogla več povzdigniti do božanskosti tiste, ki jo prakticirajo. Prva od velikih iniciacij je rojstvo Krista, Bude, v človeški zavesti, preseganje zavesti jaza, odpadanje omejitev. Vsi študentje dobro vedo, da obstajajo štiri stopnje razvoja, ki jih pokriva ta stopnja Krista, in katere vodijo od dobrega človeka do zmagoslavnega mojstra. Vsaka od teh stopenj se začne z vstopom v eno od iniciacij. Med temi stopnjami se širi in raste zavest, da bi dosegla dosegljive meje znotraj omejitev, ki jih vsiljuje človeško telo. Na prvi od teh stopenj izkušamo spremembo prebujanja zavesti v duhovnem svetu, v svetu, kjer se zavest istoveti z življenjem in se preneha istovetiti z oblikami,

v katere je tistem trenutku ujeto življenje. Značilnost tega prebujanja je čutenje nenadne širitve in odpiranja onstran običajnih meja življenja, prepoznavanje Jaza, božanskega in mogočnega, ki je življenje in ne oblika, veselje, ne žalost; čutenje čudovitega miru, ki presega vse, o čemer lahko sanja svet. Z odpadanjem omejitev prihaja silovitost življenja, tako kot da bi življenje valovalo z vseh strani, se radostilo preko odstranjenih pregrad. Tako živo je čutenje realnosti, da se vse življenje v obliki zdi kot smrt in zemeljska svetloba kot tema. Ta širitev je tako čudovita po svoji naravi, da zavest čuti, kot da se ne bi pred tem nikoli poznala, kajti vse, na kar je gledala kot na zavest, je ne-zavest v prisotnosti tega povzdigujočega življenja. Samozavestnost, ki je začela kliti v otroškem-človeštvu, ki se je vedno razvijala, rastla, širila znotraj meja oblike in si samo sebe predstavljala kot ločeno, je vedno čutila "jaz," vedno govorila o "sebi" in "svojem" - ta samo-zavestnost naenkrat čuti vse jaze kot Jaz, vse oblike kot občo last. Vidi, da so bile omejitve nujne za izgradnjo jedra jaz-stva, v katerem lahko vztraja samo-istovetnost. In obenem čuti, da je oblika le instrument, ki ga uporablja, medtem ko ona ostaja to kar je, živa zavest, eno v vsem, kar živi. Pozna poln pomen pogosto omenjane fraze "združenost človeštva" in čuti, kaj pomeni živeti v vsem, kar živi in se giblje. In to zavestnost spremlja neizmerno veselje, tisto veselje do življenja, ki celo v svojih najbolj medlih odsevih na zemlji predstavlja eno najbolj silovitih ekstaz, ki jih pozna človek. Združenosti ne vidi le intelekt, ampak jo je mogoče čutiti kot zadovoljitev hrepenenja po povezanosti, ki ga poznajo vsi, ki so ljubili; to je združenost, ki jo je mogoče čutiti v notranjosti, ne pa videti od zunaj; to ni pojem, ampak življenje.

Mnogi starodavni zapisi so, vedno na isti način, odslikavali rojstvo Krista v človeku. In ker so vse besede oblikovane za svet oblik, so nesposobne upodobiti svet življenja!

Toda otrok mora odrasti v popolnega človeka. In pri tem je veliko dela, veliko soočanja z utrujenostjo, prenesti je potrebno mnogo trpljenja, voditi številne boje, preseči mnoge ovire, da bi Krist, ki se je rodil v slabotnosti otroštva, lahko dosegel podobo *popolnega človeka*. Mora skozi utrujajoče

življenje med njegovimi človeškimi brati, soočati se mora s posmehom in sumničenji, s širjenjem prezirajočih sporočil, z agonijo osamitve in velikim tednom križa ter temo groba. Vse to leži pred njim na poti, na katero je stopil.

Z nenehno prakso se mora učenec naučiti, da v sebe vsrka zavest drugih in osredotoči svojo lastno zavest v življenje, ne v obliko, tako da bi lahko prešel onstran "herezije ločenosti," ki ga sili v to, da bi druge videl drugačne kot je on sam. Svojo zavest mora širiti z vsakodnevno prakso, dokler ni njegovo normalno stanje enako tistemu, ki ga je začasno izkušal ob svoji prvi iniciaciji. Za ta cilj si mora prizadevati v svojem vsakodnevnem življenju, istovetiti svojo zavest z zavestjo tistih, s katerimi prihaja v stik dan za dnem, si prizadevati, da bi čutil tako kot čutijo oni, da bi mislil tako kot mislijo oni, se veselil, ko se veselijo oni, ter trpel, ko trpijo oni. Postopno mora razviti popolno sočutje, sočutje, ki lahko vibrira v harmoniji z vsako struno človeške lire. Postopno se mora naučiti odzivati na vsak občutek drugega tako, kot da bi bil njegov, ne glede na to, kako je ta visok ali nizek. Postopno, z nenehno prakso, mora istovetiti sebe z drugimi v vseh različnih okoliščinah njihovih raznovrstnih življenj. Naučiti se mora lekcije veselja in lekcije solza, kar je mogoče le takrat, ko je presegel ločeni jaz, ko ne zahteva več ničesar za sebe, ampak razume, da mora odslej živeti le v življenju.

Njegov prvi oster boj je ta, da odloži vse, kar je do sedaj bilo za njega življenje, zavest, realnost, in nadaljevati sam, gol, ne da bi se istovetil s katerokoli obliko. Naučiti se mora zakona življenja, s katerim edinim se lahko manifestira notranja božanskost, zakona, ki je antiteza preteklosti. Zakon oblike je jemanje, zakon življenja je dajanje. Življenje raste, ko se izliva skozi obliko, ko se hrani iz neizčrpnega vira življenja v srcu vesolja. Bolj ko se življenje izliva navzven, večji je notranji priliv. Na začetku se mlademu Kristu zdi, kot da bi ga zapuščalo celotno njegovo življenje, kot da so njegove roke ostale prazne, potem ko so izlile svoje darove na nehvaležni svet. Šele, ko je bila nižja narava dokončno žrtvovana, se lahko izkuša večno življenje. In

tisto, kar se je zdelo kot smrt bivanja, se razgali kot rojstvo v polnejše življenje.

Druga iniciacija

Tako se razvija zavest, dokler učenec hodi skozi prvo stopnjo poti in dokler pred seboj ne zagleda drugega portala iniciacije, ki ga v krščanskih spisih simbolizira Kristov krst. Ko se spušča v vode žalosti sveta, v reko, v kateri se mora krstiti vsak rešitelj ljudi, se nanj izlije nov tok božanskega življenja. Njegova zavest se spozna kot sin, v katerem se izraža življenje očeta. Čuti življenje *monade*, svojega očeta v nebesih, ki valuje v njegovo zavest, in spoznava, da je eno, ne le z ljudmi, ampak tudi s svojim nebeškim očetom, in da živi na zemlji le zato, da bi izražal očetovo voljo, objavljal njegov organizem. Zato je njegovo služenje ljudem najbolj jasno dejstvo v njegovem življenju. On je sin, ki bi mu morali ljudje prisluhniti, kajti skozenj valuje skrito življenje in ker je postal kanal, preko katerega lahko to skrito življenje doseže zunanji svet. On je duhovnik božje skrivnosti, tisti, ki je vstopil v tančico in izšel s slavo, ki sije z njegovega obraza in ki je odsev tempeljske svetlobe.

Tam začenja s tistim delom ljubezni, ki ga simbolizira zunanje služenje z voljo po zdravljenju in tešenju. Okoli njega se zbirajo duše, ki iščejo svetlobo in življenje, ki jih privlači njegova notranja sila in božansko življenje, ki se objavlja v sprejetem sinu očeta. K njemu prihajajo lačne duše in ponuja jim kruh; duše, ki trpijo zaradi bolezni greha; in zdravi jih z živo besedo; duše, slepe zaradi nevednosti, in on jih razsvetljuje z modrostjo. To, da k njemu prihajajo zapuščene in revne duše, obupane in ponižane, brez občutka ločenosti, je eden od znakov Krista v njegovem služenju. One čutijo sprejemajoče sočutje in ne zavračanje, kajti iz njegove osebe žarči prijaznost, in okoli njega valuje ljubezen, ki razume. V resnici ne vedo, da je razvijajoči se Krist, a čutijo moč, ki se dviga, življenje, ki polni, in v njegovem ozračju lahko vdihnejo novo moč, novo upanje.

Tretja iniciacija

Pred njim se nahaja tretji portal, ki ga vodi v naslednjo stopnjo njegovega napredka. Tu ga pričaka kratek trenutek miru, slave, razsvetlitve, ki ga v krščanskih zapisih simbolizira preobrazba. To je odmor v njegovem življenju, kratka prekinitev njegovega aktivnega služenja, popotovanje na goro, kjer vlada nebeški mir. In tam - z ramo ob rami z nekom, ki je prepoznal njegovo razvijajočo se božanskost - ta božanskost za trenutek zasije v svoji transcendentni lepoti. Med tem brezvetrjem v boju, učenec vidi svojo prihodnost; pred njegovimi očmi se odvijajo nizi slik; zagleda trpljenja, ki ležijo pred njim, samoto Gethsemane, agonijo Kalvarije. Nato svoj obraz trdno usmeri proti Jeruzalemu, proti temi, v katero bo vstopil iz ljubezni do človeštva. Razume, da tam lahko doseže popolno uresničitev združenosti, ki jo mora izkusiti kot bistvo osamljenosti. Doslej se mu je zdelo, medtem ko se je zavedal rastočega se življenja, da ta prihaja k njemu od zunaj; sedaj mora spoznati, da je njeno jedro v njem; v osamljenosti srca mora izkusiti resnično povezanost očeta in sina, notranjo in ne zunanjo združenost, in nato izgubiti celo očetov obraz. In zato se mora prekiniti vsak zunanji stik z ljudmi in celo z Bogom, da bi v svojem lastnem duhu lahko našel eno.

Temna noč duše

Ko se približuje temna ura, ga je vse bolj strah pomanjkanja človeškega sočutja, na katerega se je lahko zanašal med preteklimi leti življenja in služenja. In ko v kritičnih trenutkih svoje samote, okoli sebe išče uteho in vidi, kako se njegovi prijatelji ovijajo v ravnodušno dremanje, se mu zdi, da so popokale vse človeške vezi, da je vsa človeška ljubezen posmeh, vsa človeška vera izdaja. Potegniti se mora v sebe, da se nauči, da ostaja le njegova vez z očetom v nebesih, da je vsa utelešena pomoč nekoristna. Rečeno je bilo, da je v tej uri osamljenosti duša napolnjena z grenkobo in da le redko duša prečka ta zaliv praznine brez krika tesnobe; takrat izbruhne trpeč očitek:

“Ali nisi mogel čuti z mano vsaj eno uro?” - vendar nobena človeška roka ne more biti ponujena v objem v tej Gethsemani obupa.

Ko ta tema človeške osamljenosti preide, kljub izogibanju človeške narave, da bi izpila grenko kupo, nastopi še globlja ura teme, ko se zdi, da se je odprl prepad med očetom in sinom, med utelešenim in neskončnim življenjem. Očeta, ki je bil spoznan v Gethsemani, zastre križev pot. To je najbolj grenka preizkušnja iniciata, ko izgubi celo zavest o življenju sinovstva in ko ura upajočega zmagoslavja postane ura najgloblje sramote. Okoli sebe vidi razposajene sovražnike; zapuščen od prijateljev in ljubečih, čuti, kako se mu pod nogami izgublja božanska podpora, in do zadnje kaplje izpije kupo samote, osamljenosti, brez stika s človekom ali Bogom, ter prečka praznino, v kateri visi njegova nemočna duša. Takrat iz srca, ki čuti, da ga je zapustil celo oče, izbruhne stok: “Moj Bog! moj Bog! zakaj si pozabil name?” Zakaj ta zadnji preizkus, ta zadnja preizkušnja, ta najbolj kruta od vseh utvar? Utvara, kajti umirajoči Krist je takrat najbližje od vseh božanskemu srcu.

Zato, ker mora sin spoznati, da je eno z očetom, ki ga išče, tako da mora najti Boga, ne le v sebi, ampak kot najbolj notranji Jaz. Šele ko ve, da je večnost v njem, da je on ta večnost, preseže možnost občutenja ločenosti. Takrat, in le takrat, lahko v popolnosti pomaga svoji rasi in postane zavesten del povzdigujoče energije.

Slava popolnosti

Zmagoslavni Krist, Krist vstajenja in vnebohoda, je moral občutiti grenkobo smrti, spoznati vse človeško trpljenje in se nadenj dvigniti z močjo svoje lastne božanskosti. Kaj lahko sedaj zmoti njegov mir ali ovira njegovo iztegnjeno roko v pomoč? Med svojo evolucijo se je naučil sprejemati vase tokove človeških težav in jih preobraziti v tokove miru in veselja. V svojem krogu delovanja je preoblikoval sile neuglašenosti v sile harmonije. Sedaj

mora delovati za svet, za človeštvo, iz katerega se je razcvetel. Kristi in njihovi učenci, vsak v skladu z mero svoje evolucije, tako ščitijo in pomagajo svetu. In boji človeštva bi bili veliko bolj grenki in brezupni brez prisotnosti teh bitij, katerih roke prenašajo “težko karmo sveta.”

Celo tisti, ki se nahajajo na najbolj zgodnji stopnji *poti*, postanejo povzdigujoče sile v evoluciji, kar v resnici predstavljajo vsi, ki nesebično delujejo za druge, čeprav ti bolj premišljeno in nenehno. Tako zmagoslavni Krist opravi povsem iste stvari kot jih opravijo tisti na različnih stopnjah nepopolnosti. Zaradi tega nosi ime “Rešitelj” (Odrešenik); ta značilnost je v njem popolna. On rešuje, ne tako, da prevzame naše mesto, ampak tako, da z nami deli svoje življenje. On je moder in zaradi njegove modrosti so bolj modri vsi ljudje, kajti njegovo življenje valuje v žile vseh ljudi in utripa v vseh srcih. Ni vezan na nobeno obliko, vendar ni ločen od nobene. On je idealen človek, *popoln človek*; vsako človeško bitje je celica v njegovem telesu in vsako celico hrani njegovo življenje.

Vsekakor ni bilo trpljenje na križu in hoja po *poti*, ki vodi do le-tega, opravljena preprosto zato, da bi sam nekoliko bolj zgodaj dosegel svojo lastno osvoboditev, da bi nekoliko bolj zgodaj dosegel počitek. Cena za tako pridobitev bi bila prevelika, boj preveč grenak za tako nagrado. Ne, ob njegovem zmagoslavju je povišano človeštvo in pot, po kateri hodijo vsi, postane nekoliko krajša. Evolucija celotne rase je pospešena; romanje se skrajša za vsakega posameznika. To je bila misel, ki ga je navdihovala v silovitosti boja, ki je podpirala njegovo moč, da je lahko prenesel breme izgube. Ne obstaja bitje, najsi še tako slabotno, ponižano, nevedno ali grešno, ki se ne bi nekoliko bolj približalo svetlobi, ko sin najvišjega opravi svojo pot. Kako se bo šele pospešila hitrost evolucije, ko se bo vse več in več teh sinov zmagoslavno dvignilo in vstopilo v zavestno življenje večnosti! Kako hitro se bo zavrtelo kolo, ki dviguje človeka v božanskost, ko bo vse več in več ljudi postalo zavestno božanskih!

Navdihujoč ideal

V tem leži spodbuda za vsakega od nas, ki smo, v naših najbolj plemenitih trenutkih, občutili privlačnost življenja, ki se izliva iz ljubezni do ljudi. Pomislimo na vse trpeče na tem svetu, ki ne vedo zakaj trpijo; na nesrečo, na obup ljudi, ki ne vedo zakaj živijo in zakaj umrejo; ki dan za dnem, leto za letom, gledajo, kako se na njih in druge spušča trpljenje in ne razumejo razloga; ki se borijo z obupnim pogumom, ali ki se besno upirajo pogojem, ki jih ne morejo dojeti ali opravičiti. Pomislimo na agonijo, ki se poraja iz slepote, iz teme, po kateri blodijo, brez upanja, brez aspiracije, brez poznavanja resničnega življenja in lepote onstran tančice. Pomislimo na milijone naših bratov v temi in nato na povzdigujoče energije, ki se porajajo iz naših trpljenj, naših bojev in naših žrtvovanj. Lahko jih dvignemo, da bodo za korak bližje svetlobi, olajšamo njihove bolečine, zmanjšamo njihovo nevednost, skrajšamo njihovo popotovanje proti znanju, ki je svetloba in življenje. Kdo med nami, ki ve vsaj malo, se ne bo predal tistim, ki ne vedo nič?

Mi vemo, iz nespremenljivega zakona, iz neskrenljive resnice, iz brezkončne življenja in Boga, da je vsa božanskost v nas, in da, čeprav je sedaj le malo razvita, v nas obstaja neskončna zmožnost, dostopna za povzdignjenje sveta. Gotovo ni nikogar, ki je sposoben občutiti utripanje božanskega življenja, ki ga ne bi privlačilo upanje, da lahko pomaga in blagoslavlja. In če obstaja čutenje tega življenja, kakorkoli slabotno, četudi le za kratek čas, je to zato, ker se v srcu pojavlja prvi drget tistega, kar nas bo popeljalo v življenje Krista, kajti približuje se čas rojstva otroka-Krista, ki v takem človeštvu išče razcvet.

2. Poglavje - Mojstri kot dejstva in ideali

Pričevanje religij

“Mojstri kot dejstva in ideali” - Uporabila sem dvojni naslov, kajti nekateri jih ne poznajo kot dejstva, ampak le kot vreden, dragocen in navdihujoč ideal. Ne verjame vsak član Teozofskega društva v obstoj Mahatem. Številni člani društva nimajo ne znanja ne prepričanja o tem vprašanju; in v našem društvu obstaja pravilo, da od nobenega novega člana ne zahtevamo izražanje vere v ničesar, kot le v bratstvo ljudi, brez razlik, ki se odražajo na površju. Tako imamo v društvu tako verujoče kot neverujoče v sedANJI ali pretekli obstoj teh velikih učiteljev. Toda jaz, ki v njih verujem, in ki vem, da obstajajo, tu ne govorim v imenu društva, ki nima nekega izoblikovanega prepričanja, ampak v svojem lastnem in v imenu drugih, ki z mano delijo to verovanje in poznavanje; in predstavila vam bom tisto, kar mislim, da je racionalen dokaz, ki ga je vredno obravnavati - dokaz, o katerem lahko razmišljate ob prostem času in si o njem mislite, kar si želite. Govorim pa tudi zaradi ideala, kajti ideali rase so dragoceni in jih ne moremo kar tako zavreči ali zanikati. Kajti ideal Mahatme je velik, navzlic praznemu posmehu, ki je bil uporabljen - to je le sanskrtsko ime za velikega duha.

Ni velike religije, ki ne bi dvignila in povzdignila ume ljudi, ni mogočne vere, ki ne bi milijonov ljudi vodila do znanja o duhovnem življenju in možnostih človeške rasti, ni nobene, ki ne bi zasnovala vere v božanskega človeka, nobene, ki se ne bi ozirala nazaj k svojemu ustanovitelju, k enemu od teh mogočnih duš, ki so prinesle svetu znanje o duhovni resnici. Ozrite se v preteklost, izberite tisto vero, katero želite. Vsaka od teh je zasnovana na tem istem idealu in se ozira nazaj k svojemu učitelju, človeku, ki je božanski v svojem življenju. Okoli tega ideala se zbirajo vsa upanja ljudi, okoli tega ideala se zbirajo vse bodoče usode človeštva. Kajti, če človek ni duhovno bitje, če v sebi ne nosi zmožnosti duhovne izpopolnitve, če ne obstaja nek dostopen dokaz o tem, da so ljudje postali popolni, in da je to le nek sen o prihodnosti in ne realnost, ki jo je rasa že uresničila. Če ni res, da se tako pred vami kot pred mano odpirajo možnosti, ki so se dokazale v preteklosti s tistimi, ki so jih uresničili, potem upanja ljudi nimajo osnove, potem hrepenenja ljudi po popolnosti ne temeljijo na gotovosti uresničitve in je človeštvo le muha enodnevnica, namesto dedič brezmejne nesmrtnosti. Da človek lahko postane božanski, je ideja, ki je navdihovala največje ljudi naše rase, ki so težili nesrečne v njihovi agoniji in v upanju povečevali prihodnost. Zato branim ta ideal. Kajti kdo je Mahatma? To je človek, ki je postal popoln, to je človek, ki je dosegel zvezo z božanskim, to je človek, ki je počasi razvil zmožnosti duhovne narave in dosegel zmagoslavje na točki, na kateri se mi danes bojujemo. Vsaka religija prinaša pričevanja o takem človeku. Vsaka religija sveta se ozira nazaj k božanskemu učitelju. Lahko mu je ime Zoroaster v Perziji, Krišna v Indiji, ali Buda v poznejših časih, Krist v Palestini, vsak od teh je božanski človek, ki je tistim, ki so se znašli v krogu njegovega vpliva, prinesel gotovost v človeško popolnost.

Teorija

Kakšna bo smer našega dokazovanja? Najprej predlagam verjetno teorijo o smereh naravne evolucije. Nato pa predlagam, da se povrnemo k dokazu o obstoju teh popolnih božanskih ljudi v preteklosti, zato da bi prišli pozneje

na dokaz o njihovem obstoju v sedanosti. Nato pa - kajti brez tega zadnjega dela bi bilo to predavanje za nas brez praktične vrednosti - da pokažem, kako ljudje lahko postanejo popolni, vsaj droben vpogled v metode, s katerimi se doseže stanje božanskega človeka.

Najprej torej o tem, da je teorija o obstoju Mojstrov verjetna in v skladu z analogijo iz narave, takšne, ki jo vidimo okoli nas, kot jo poznamo iz preteklosti. Le redki so danes verjetno pripravljani razpravljati o evoluciji. Le redki bi zanikali, da naša rasa napreduje in da se narodi vzpenjajo cikel za ciklom in dosegajo višje in višje vrhove znanja, višje in višje vrhove rasti in razvoja. Teoretično ni nič nemogočega ali absurdnega v teoriji, ki upošteva širna obdobja časa, ki so minila od človekovega prvega koraka na tej zemlji, ki upošteva ogromne razlike med primitivnim in visoko razvitim človekom ter širna obdobja evolucije, ki ležijo za nami v preteklosti. In nazadnje, nikakor ni absurdno ali iracionalno, da je evolucija v primeru nekaterih posameznikov dosegla točko, ki je precej višje od evolucije današnjega civiliziranega človeka.

To pa še ni vse. Ne le, da imamo za sabo ogromna časovna obdobja, ampak obstajajo tudi sledi mogočnih civilizacij, ki kažejo na to, da se je rasa visoko povzpela v znanju, filozofiji, znanosti in religiji že pred tisoči in tisoči let. Ne! Lahko bi rekla stotine tisoč let nazaj. Kajti, če se ozremo nazaj, vidimo sledi civilizacij, ki pričajo o prisotnosti ljudi najbolj naprednega tipa, in le malo racionalno je, če predvidevamo, da tako opevana evolucija, ni bila nič več kot le plima in oseka in da za sabo ni pustila nobenih rezultatov, nič več kot le zaporedna obdobja visoko razvitih civilizacij in popolnega barbarstva, in da se naslednja civilizacija razvija brez vezi, ki bi ohranjale kontinuiteto znanja. Ni nemogoče, in takoj bomo spoznali znamenja, zakaj je mogoče, da so se iz te mogočne preteklosti povzpeli zelo visoko, napredovali višje in višje ter se izpopolnili kot posamezniki, tako kot se bomo sčasoma vsi. Ne nemogoče, celo ne neverjetno, če pomislimo na to, da je napredek naravni zakon in se ozremo na širna časovna obdobja, ki jih je preživelo človeštvo.

Zgodovinski dokaz

Toda iz te možnosti, ki jo obravnavam zato, ker je dobro, če si pojasnimo način in obris ideje, da teorija sama po sebi ni nemogoča in absurdna, pognimo zgodovinski dokaz in pogledimo, ali zgodovina ne kaže, od časa do časa, na nekatere gigantske človeške podobe, ki se pnejo nad in onstran ljudi svojega časa in običajne višine človeštva. To ni dokaz, ki bi ga lahko zanikali, saj ti ljudje niso le proizvod ljudske domišljije, niso le navadni ljudje iz preteklosti, ki bi jih povzdignilo pretiravanje ljudske tradicije, in ki bi se zdeli mogočni le zaradi megle, ki se je nanje spustila skozi stoletja. Govorim o velikih, ki so bili ustanovitelji velikih religij sveta.

Ne le, da obstaja neprekinjena tradicija in da se ohranjajo religije, ki so jih izgradili ti ljudje, ampak obstaja nekaj več kot tradicija, obstaja nekaj več kot religija, ki je rasla, obstaja namreč literatura, jasna, določna, katere starosti ne more zanikati noben učenjak, čeprav nekateri lahko dvomijo o njeni izjemni starosti, medtem ko ji drugi to priznavajo. Vzemite zadnje podatke orientalistov, ki so preučevali literaturo Kitajske, Perzije, Indije, da ne govorimo še o starejših obdobjih. Nekatere knjige so obravnavane kot svete knjige, za katere religija trdi, da so neverjetne starosti. Kitajci imajo svoje stare svete knjige, tudi Farsi, privrženci Zoroastra, imajo svoje knjige. V Indiji imate *Vede*, *Upanišade*, da ne govorimo še o starejših knjigah. Lahko bi naštela dolgo vrsto mogočnih del, ki jih imajo verniki teh religij za svete.

Kdo je napisal ta dela, od kod znanje? Da so avtorji obstajali je očitno, to bi le težko zanikali. In ta dela izjemne starosti kažejo na globino duhovnega znanja, na globoko filozofsko misel, na globok vpogled v človeško naravo in na tako mogočno globino moralnega učenja, da morajo današnji veliki umi, tako moralni kot filozofski, priznati, da sodoben svet ne more pokazati nič, kar bi se vsaj bližalo sublimnosti teh knjig.

To ni vprašanje tradicije, ampak knjig; ni vprašanje teorije, ampak dejstva; kajti, če so te knjige tako velike, če je moralnost tako čista, filozofija tako

sublimna in znanje tako široko, potem so morali tudi njihovi avtorji imeti znanje, ki je vključeno v te knjige. In pričevanje milijonov in milijonov človeških bitij se odziva na realnost duhovne resnice, in narode vodijo učenja, ki so bila posredovana na tak način. Tudi to še ni vse. Ta učenja so podobna kjerkoli jih najdete. Isto učenje o enosti božanskega življenja, iz katerega je zrastle vesolje; isto učenje o istovetnosti duha v človeku in duha, iz katerega je nastalo vesolje; isto učenje, da človek lahko z določenimi metodami razvije duhovno življenje v sebi in pride do pozitivnega znanja o božanskosti, ne da bi samo upal in veroval.

Tako k vam prihaja iz oddaljenih časov vsaj to dejstvo, ki ga ni mogoče zanikati: da so v oddaljenih časih živeli ljudje, katerih mišljenje je bilo dovolj veliko, katerih moralnost je bila dovolj čista, katerih filozofija je bila dovolj sublimna, da je preživela uničenje civilizacije in destruktivne sile časa. Danes orientalisti prevajajo za učenje sodobnega sveta to, kar so nekoč mislili mogočni ljudje starih časov in odkrivajo največje misli, ki jih je človeška rasa porajala v teh spisih, ki so nastajali v najbolj starodavnih časih.

Da so živeli nekateri, ki so bili precej večji kot mi, da so živeli nekateri, katerih znanje daleč presega znanje, ki ga imamo mi, da se mi še vedno učimo filozofije in duhovnih vprašanj od teh učiteljev, ki so govorili pred tisoči let, to je dejstvo, ki ga ni mogoče zanikati. Da so obstajali božanski ljudje v preteklosti, o katerih govorimo kot o Mahatmah, da so ti zapustili pričevanja o lastnem obstoju v tej mogočni in sublimni literaturi, to je prvi od argumentov - potrditev obstoja v preteklosti, dokaz, da so taki ljudje živeli in razmišljali, ter da so s svojim učenjem vodili in pomagali milijonom v človeški rasi. Da je bilo njihovo učenje istovetno v svojih glavnih obrisih, da je njihovo učenje istovetno v svoji moralni sili, da so obelodanjene resnice nespremenjeno prehajale skozi stoletja. Zaradi vsega tega lahko ugotovimo z gotovostjo, da je pod našimi nogami trdna podlaga.

Navedbe v tej literaturi se naslanjajo na človeško izkušnjo. Ne pravijo le, da obstajajo določene stvari, ampak da je te stvari mogoče spoznati. Ne objavljajo le realnosti o duši, ampak pravijo, da je mogoče to realnost dokazati.

Ko učenje zastopa to stališče, navaja določena povezana dejstva, ki jih je mogoče ves čas preverjati, in na ta način ponujajo nenehno naraščajoči dokaz o realnosti znanja tistih, ki so prvi posredovali te ugotovitve svetu.

Izkušnja iz prve roke

Preidimo na drugo točko - da so se te ugotovitve preverjale z izkušnjo in da se preverjajo še danes. Vzemite na primer deželo kot je Indija. Tam obstaja neprekinjena tradicija, tradicija, ki se vleče vse do današnjih dni, tradicija o tem, da so vedno obstajali učitelji, ki jih je moč poiskati, učitelji, ki posedujejo znanje, ki je skrito v knjigah, o katerih sem govorila, in ki lahko tem teoretičnim ugotovitvam dodajo praktično znanje in usposobijo ljudi, da s preizkusom preverijo tisto resnico, ki je zapisana v literaturi, o kateri sem govorila. Vprašajte kateregakoli današnjega Indijca, kaj si misli o tem vprašanju, in odgovoril vam bo, če se ni povsem podredil vplivu zahoda in če ste pridobili njegovo zaupanje, da je v njegovi deželi vedno ostalo prepričanje, da so ti ljudje v preteklosti obstajali in da obstajajo tudi še danes; da so se vse bolj in bolj umikali iz naseljenih krajev, da jih je z naraščajočo materialnostjo in upadajočo duhovnostjo vse težje in težje odkriti; vendar pa, da se občasno le pojavijo, da odprejo pot do prvih korakov na *poti*.

In ne le, da boste tam našli to prepričanje, ampak boste po vsej Indiji našli mnoge, mnoge ljudi, ki sicer še niso dosegli te visoke stopnje Mahatem, a so naredili določene korake nad fizično raven in v sebi razvili moči in sposobnosti, na katere bi običajni zahodnjak gledal kot na nekaj, česar nikakor ni mogoče doseči. Sedaj ne govorim o Mahatmah, ampak o stotinah tako imenovanih jogijev, ki so razpršeni po gozdovih in gorah Indije, od katerih nekateri izražajo neverjetne moči - moči, ki bi se nam zdele tukaj neverjetne, vendar o katerih obstaja stalno naraščajoče pričevanje, ki prihaja iz ust popotnikov, ki so zbrali in zapisali dejstva, s katerimi so sami prišli v stik. Kajti zgodnje stopnje razvoja notranjega človeka ni tako težko doseči, in v deželi

kot je Indija, kjer ljudem ni potrebno premagovati skepticizma, zato ker njihova prepričanja obstajajo že tisoče let, lahko najdete ljudi, ki izvajajo nižje psihične moči, in nekatere, ki so se povzpeli daleč preko te stopnje, tako da izvajajo tudi višje psihične sposobnosti ali resnične duhovne moči človeka.

In našli boste tudi nekatere, ki imajo osebne izkušnje, nekatere, ki poznajo mojstre, učitelje, ki urijo svoje učence na višji poti, v tako imenovani *radža* ali *kraljevski jogi*, jogi, ki prvenstveno razvija um in ne telo, ki deluje s koncentracijo uma, z meditacijo in z evolucijo višjih mentalnih sposobnosti, o katerih tako veliko razpravljamo tu pri nas. In ti učitelji so sposobni, z določenim sistemom urjenja, zavestno uporabljati moči uma, ki posestnika usposablja, da preseže fizične omejitve, zapusti telo in prejema navodila, ki jih je nato sposoben prenesti nazaj v nižjo zavest in vtisniti v fizične možgane ter s svojim znanjem dokazati realnost svojega učenja in obstoj svojega mojstra, od katerega je prejel to znanje.

To je ta drugi dosegljiv dokaz, ki pa, to lahko mirno ugovarjate, večini ni dosegljiv. Vendar pa boste, kot razumni moški in ženske, potrdili, da mora človek, ki želi pridobiti znanje, to znanje iskati tam, kjer ga lahko najde. In absurdno je, da številni ljudje, ki niso nikoli raziskovali, ki nikoli niso niti poskušali raziskovati, ki niso nikoli potovali, pišejo o stvareh, ki jih ne poznajo. To je tako, kot da bi nek preprost Indijec, ki nima niti najmanjše izkušnje o zahodnjaškem načinu raziskovanja, recimo vstopil v Royal Institution in izjavil, da so te zahodne raziskave popolnoma nemogoče in smešne, zato ker si on ni vzel časa, da bi potoval na zahod, in ker ni imel priložnosti, da bi jim prisostvoval. Dokaz morate obravnavati na racionalni osnovi. In če sami ne morete priti v stik z določenimi dejstvi, z določenimi razvojnimi stopnjami človeškega življenja, potem ostajate nevedni - in zaradi tega tiho - ali pa prevzeti pričevanja tistih, ki so skrbno raziskovali in vam predstavili rezultat svojih raziskovanj.

Kako lahko najdemo Mojstre?

To me pripelje do naslednje točke argumenta. Recimo, da so taki ljudje obstajali v preteklosti, recimo, da priznavamo, da vsaka religija priznava svojega ustanovitelja - čeprav lahko zanika ustanovitelje drugih religij - recimo, da priznavamo, da so v preteklosti živeli *božanski ljudje*, recimo, da ob veri v nesmrtnost duha, priznavamo, da morajo, če so sploh kdaj, še vedno nekje obstajati. Potem mora biti naše naslednje vprašanje: Ali ti ljudje iz preteklosti obstajajo tudi v sedanjosti? Ali jih je mogoče doseči? Ali jih je mogoče spoznati? Ali obstajajo tudi drugi, ki so dosegli podobno točko in katerih obstoj podpirajo dokazi, ki jih je vsaj vredno obravnavati? Ali še vedno obstajajo?

Tukaj moram vstopiti v način razmišljanja, ki bi ga morala uporabiti tudi v primeru, če bi vam poskušala dokazati obstoj katerekoli osebe, ki živi v deželi, ki je niste obiskali, in ki živi v pogojih, ki jih niste nikoli izkusili. Priznam, da je nemogoče kaj takega popolnoma dokazati v vsakem primeru. Recimo, ne morem vam povsem dokazati obstoj grofa Tolstoja. Če niste potovali v Rusijo, če on ne bi prišel sem in če ga vi niste srečali, potem vam ne morem v popolnosti dokazati, da obstaja. Vendar pa lahko uporabim dokaze, ki bi prepričali vsakega razumnega človeka; lahko uporabim dokaze, ki bi bili sprejeti v vsaki sodni dvorani; lahko vam pokažem, da ni razloga, da bi zanikali obstoj nekega človeka samo zato, ker ga še niste videli osebno in se tako lahko zanašali na ta očiten dokaz njegovega obstoja.

H. P. Blavatsky

Torej, kateri je tisti dokaz o obstoju *božanskih, popolnih ljudi* v današnjem času, ki je dosegljiv v določenih pogojih? Kakšen dokaz vam lahko predstavim? Mnogi med vami bodo verjetno ugovarjali moji prvi priči; ampak zaradi možnosti ugovora se ne bom izognila temu, da bi navedla njeno ime - govorim o H. P. Blavatsky. Poznam napade, ki jih je bila deležna z vseh strani. Navkljub tem napadom, ki sem jih prebrala, in to skrbno, trdim, da

ostaja dovolj dokazov, ki jih je priskrbela H. P. Blavatsky in ki se jih ti napadi niso dotaknili, ter ki zadostujejo, da vzbudijo soglašanje razumnih ljudi. Vzemite za trenutek - čeprav jih jaz zanikam, vzemite nekaj najhujših obtožb - da sploh ni imela stika z Mahatmami, da si jih je izmislila, da ne obstajajo drugje kot le v njeni domišljiji, in da je vse, kar je povedala, laž, namenjena le zavajanju ljudi. Ne glede na to se morate soočiti z določenimi dejstvi iz njenega življenja in iz njenih knjig.

“Tajni nauk”

Morate se soočiti s knjigo, ki je znana kot *The Secret Doctrine* (Tajni nauk), in če jo hočete razumeti, jo morate prebrati, preden jo odložite, ter preučiti, preden se ji smejete. Madame Blavatsky je bila obtožena plagiatorstva, da si je nekaj sposodila tukaj, nekaj tam, iz drugih knjig. Toda to, kar morate vzeti v obzir, je naslednje: nikoli ni trdila, da je ona odkrila znanje, ki ga je posredovala svetu; trdila je, da to znanje prihaja iz daljne preteklosti, da ga najdemo v vsakem starem *spisu*, v vsaki filozofiji; in pravi namen te knjige je, da navaja iz vseh prepričanj, iz *spisov* vseh religij, iz zapisov vseh ljudstev, dejstva, s katerimi kaže na istovetnost učenja in dokazuje starost nauka.

To, kar je novo v tej knjigi, niso dejstva, ki jih najdete v njej. To, kar je novo v knjigi, ni tisto, kar so odkrili orientalisti in kar bi lahko pripisali eni ali drugi sveti knjigi sveta. Novo je znanje, ki jo je usposobilo, da iz vseh teh dejstev izbere en sam mogočen koncept evolucije vesolja, evolucije človeka, koherentno sintezo celotne kozmogonije. In to ji podarja naziv največje učiteljice našega časa, kajti imela je resnično znanje, ne le naučenega iz knjig, znanje, ki jo je usposobilo za to, da je iz različnih knjig zbrala resnice, ki skupaj tvorijo mogočno celoto; zato, ker je poiskala rdečo nit, ki ji je bila sposobna slediti, z nezmotljivo skrbnostjo, skozi labirint in pokazati, da je mogoče vse razpršene materiale v teh knjigah povezati v eno samo zgradbo. In njeno delo je še bolj čudovito zato, ker ga je opravila, ne da bi bila znanstvenik, ne da bi imela izobrazbo, ki bi jo usposabljal, do neke mere, da

poveže to znanje; ker je naredila to, kar ni uspelo vsem orientalistom skupaj, ob vsem njihovem poznavanju vzhodnih jezikov in preučevanju vzhodne literature. Nobenemu od teh ni uspelo iz te prepletene mase izluščiti te mogočne sinteze; nobeden od teh ni bil sposoben iz kaosa zgraditi kozmos. Toda ta ruska ženska ni bila znanstvenica in si to tudi ni domišljala, vendar pa je od nekod pridobila znanje, ki jo je usposobilo, da opravi nekaj, kar ne zmore noben vaš znanstvenik, ki je od nekod prejela učenje, ki jo je usposobilo, da je ta kaos spremenila v red in iz njega potegnila mogočen načrt evolucije, ki nam omogoča, da razumemo vesolje in človeka. Nikoli ni trdila, da je to njeno znanje, da se je porodilo pri njej; vedno je govorila le o lastni želji po znanju in o tistih, ki so jo učili.

Toda dejstvo, s katerim se morate srečati je naslednje - v knjigi je znanje, ki je odprto za kritiko. Noben drug človek, ni zbral tega znanja, čeprav je ta material, ki ga je uporabila ona, na voljo vsemu svetu. Zato je moje vprašanje naslednje: Povejte mi potem za druge ljudi, ki lahko naredijo to, kar je naredila ona. Zakaj nimamo več takih plagiatorjev, ki bi bili sposobni iz tako različnih virov zbrati vse, kar je nujno za mogočno filozofijo. Naj to opravijo vaši znanstveniki in nam pomagajo razumeti religije sveta tako, kakor je to uspelo njej. Naj nam pokažejo istovetnost, naj nam pokažejo realnost, in potem bomo morda začeli preverjati naše mnenje o njej. Toda, dokler to ni narejeno, ostajajo njene trditve neomajne, čeprav vam bo morda uspelo dokazati, da se je tako zelo motila, da bi lahko zmetali na njo kamenje tisti, ki se nikoli ne morejo primerjati z njo v nesebičnosti, v samozrtvovanju in znanju.

Razlog, zakaj nas ne morete omajati v našem prepričanju, je v tem, da nam je pomagala do znanja, ker smo od nje prejeli učenje, ki ga ni posredoval nihče drug, ker je pred nami odprla poti pridobivanja novega znanja, v isti smeri in od istih učiteljev, ki so poučevali njo. Zato ostajamo takšni norci, kakor si nas predstavljajo ljudje, ker ostajamo povezani z njo in njenim spominom, kajti dolgujemo ji hvaležnost, ki je ne bomo mogli nikoli poplačati, tako da na njen grob nikoli ne bo vržen kamen, ki ga ne bi poskušala

odstraniti. Zaradi znanja, h kateremu me je vodila, in zaradi neizmerne pomoči, ki mi jo je nudila z učenjem, ki ga je sprožila.

Dokaz, katerega želim, da sprejmete od nje, ni dokaz o pojavu. To dajem na stran. To ni dokaz o učenosti. Te ni imela in to ni niti hlinila. Tudi ni vprašanje, ali je bilo njeno življenje popolno ali ne že od samega otroštva. Ampak, ali je imela določeno določno znanje, ki ga je nekako pridobila in ki ga ni moč pridobiti z običajnim izobraževanjem, ki ga je pridobila v so-razmerno kratkem času, ki je pretreslo njeno lastno družino in prijatelje, ko ga je prvič predstavila, in za katerega je trdila, da ga je prejela od določenih učiteljev - pomembno dejstvo je, da ga je posedovala, ne glede na to, kako je do njega prišla.

To je dokaz, ki ga želim položiti pred vas, kajti to je stvar, ki je ni mogoče omajati in ki z nje v trenutku odstrani vsako pričevanje o kakršnikoli vrsti prevare; ona ostaja iznad in onstran te. Ostaja torej to dejstvo o znanju, ki je utelešeno v *Tajnem nauku*, ki priča zanjo in za katerega si upam trditi, da ga ni mogoče ovreči; in bolj, ko jo ponižujete, bolj jo napadate, bolj dokazujete obstoj in hvalite velike, ki so delovali skozi njo in ji podarili to, kar je ona predala naprej.

“Glas tišine”

Poleg tega obstaja še druga njena knjiga, ki je v meni vzbudila poseben interes, knjiga, ki jo morda poznate, *The Voice of the Silence* (Glas tišine); to knjigo je namreč pisala takrat, ko sem bila z njo v Fontainebleauju. To je drobna knjiga in to, kar bom povedala, je le nekaj o sami knjigi: ne govorim o opombah; te so bile napisane pozneje. Knjiga sama je to, kar bi lahko imenovali poezija v prozi in v treh poglavjih. Medtem ko jo je pisala, sem bila z njo v sobi. Vem, da jo je pisala, ne da bi si pomagala z drugimi knjigami. A pisala jo je vztrajno, uro za uro, točno tako, kot da bi pisala po spominu, ali pa da bi brala iz kakšne knjige, ki je ni bilo. Zvečer je imela rokopis, ki sem ga videla pisati, in me, skupaj z drugimi, prosila, da po-

pravimo napake, kajti prepričana je bila, glede na to, da ga je pisala tako hitro, da je poln napak. Našli smo le nekaj napačnih besed, tako da to ostaja unikat čudovito lepega literarnega dela, da ne govorim o vsem drugem.

Knjiga je, kot sem rekla, poezija v prozi, polna duhovnega navdiha, polna srčne hrane; ki spodbuja najvišje vrline in ki vsebuje najbolj plemenite ideale. To ni neka mešanica, ki bi bila zbrana iz različnih virov, ampak koherentna, etična celota. Ne spodbuja nas z navajanjem dejstev zbranih iz knjig, ampak s klicem našim najbolj božanskim instinktom naše narave; sama po sebi je najboljši dokaz o viru, iz katerega prihaja.

Osebno poznavanje

Preidimo sedaj od Madame Blavatsky na tiste, ki jih je učila. Eden od njih je g. A. P. Sinnet. Tukaj in drugod živijo mnogi, ki jih je najprej učila ona, ki pa so izpod njenega urjenja prešli pod urjenje njenih učiteljev. In tu imate opravka z akumuliranim pričevanjem moških in žensk, ki z lastno avtoriteto, s pričevanjem iz prve roke, iz lastnih izkušenj, pričajo o realnosti obstoja teh učiteljev in o svojem osebnem poznavanju ter o učenju, ki so ga prejeli osebno.

G. Sinnett v svojem lastnem primeru potrjuje pričevanje, ki se širi preko obdobja petnajstih let. Mnogi drugi potrjujejo isto, kot na primer grofica Wachtmeister, kot polkovnik Olcott, kot številni drugi, ki so podali lastno pričevanje. Ali boste rekli, da so vsi ti ljudje prevaranti? S kakšno pravico bi jih tako obsodili? Ali boste rekli, da so vsi ti ljudje norci? Toda to so ljudje, ki živijo običajno življenje, to so ljudje, ki so izobraženi, inteligentni, ki kažejo običajne moči razlikovanja in znanja, kot drugi ljudje. Ali boste rekli, da smo vsi skupaj nori? To je precej nepremišljena trditev za rastoče število očitno razumnih ljudi. Kakšno drugo vrsto dokaza lahko zahtevate za obstoj kogarkoli, poleg dokaza tistih, ki ga poznajo, od ljudi, ki izražajo integriteto in čast, ki živijo med vami? Tem dolgujemo osebno pričevanje, ki ne temelji na dokumentih, na pismih, in podobnem, kar je lahko vse lah-

ko izpostavljeno zavajanju, ampak na individualni zvezi s posameznimi učitelji in učenju, ki ga drugače ne bi bilo mogoče pridobiti. To je tista vrsta pričevanja, katero morate vzeti v obzir; in noben primer dokazovanja prevarantstva nekaterim ljudem ne more vznemiriti zbrano pričevanje razumnih moških in žensk, ki prihajajo v stik s temi učitelji in ki lahko pričajo o tem, kar vedo sami. S to vrsto dokaza se morate soočiti, to vrsto pričevanja morate zavreči. In ne glede na to, kako ste lahko navdušeni nad duhovitim in bistrim pisanjem, ki uporablja obtožbo zlorabe v enem primeru zato, da bi vzbudilo nezaupanje do celote, pa ne boste mogli odvzeti ugleda tej množici pričevanj tako, da boste dokazali prevarantstvo enega človeka. Ne morete oporekati vrednosti neke valute, če v družbi kroži nekaj potvorjenih primerkov.

Toda morda boste rekli: mi si želimo dokaz iz prve roke. Lahko ga dobite; toda v tem primeru se morate odpraviti na pot. Lahko si pridobite lasten dokaz, če se odločite, da boste sprejeli težave, ki ob tem nastopijo, če se odločite, da boste temu namenili čas. Vsekakor to ni nerazumna zahteva. Če želite sami preveriti preizkuse nekega velikega kemika, ali lahko to opravite tako, da se napotite v laboratorij in tam zmešate skupaj nekaj stvari, na katere naletite? Če želite preveriti kakšnega od zadnjih eksperimentov v znanosti kemije, ali mislite, da to lahko opravite, ne da bi prej posvetili cela leta študiju znanosti, v kateri želite izpeljati vaš kritični preizkus? In kaj bi si mislili o vrednosti kritike, če bi nek popoln nepoznavalec kemije rekel, da preizkusa ni mogoče izpeljati le zato, ker ga on ni sposoben opraviti brez urjenja in znanja?

Pot do adeptstva

Zaradi tega sem vam rekla, da vam bom povedala, kako človek postane Mahatma. Kajti le tisti, ki so se voljni usmeriti proti temu cilju, lahko pridobijo popoln dokaz o obstoju tistih, ki so ta cilj že dosegli. To je cena, ki jo je potrebno plačati. In brez tega le verjetnost? Da, razumna verjetnost;

pričevanja drugih, katerih mnenje bi sprejeli ob kateremkoli drugem vprašanju, zaradi katerega bi bili pripravljeni v sodni dvorani zastaviti velike vsote denarja, velika posestva ali karkoli drugega; ki si ga lahko pridobite s preprostim ogledom dostopnih dokazov, ki sem jih na kratko omenila. Toda osebni dokaz? Za kaj takega morate začeti z osebnim razvojem po poti, po kateri so se razvijali ti učitelji. In zato, da bi lahko vsak, ki si to želi, sledil tej poti do naravnega zaključka, so bile predani svetu predhodni koraki na *poti*, koraki, ki jih lahko naredijo tisti, ki si želijo znanja, ki jih lahko naredi vsak ter s tem pridobi gotovost, ki bo glede tega vprašanja podobna naši. Objavljeni sta bili dve drobni knjigi, ki govorita o začetkih na *poti*, in sicer *Light on the Path* (Luč na pot) in druga, ki sem jo že omenila, *The Voice of the Silence* (Glas tišine); poleg tega so po vsej teozofski literaturi razpršeni številni namigi v tej smeri.

Kako naj potem nek običajen človek začne? Če si želi pridobiti osebni dokaz o možnosti razvoja, ki se bo na koncu končal s *popolnim človekom* - človekom, ki je postal *božanski* - potem so prvi koraki povezani s tem, kar uči vsaka religija - skrbno in nesebično življenje, izpolnjevanje dolžnosti, ne glede na kraj, na katerem se človek lahko nahaja. Če uporabim frazo iz te knjige: "Hodi za kolesom življenja; hodi za kolesom dolžnosti do rase in sorodstva;" to je začetek. Kajti tisti, ki naj bi pridobili znanje duše, morajo začeti na ta način, o katerem je bilo vedno govora kot o opuščanju zlih poti in o odločanju za dobro; s čistostjo življenja, s služenjem ljudem, z nesebičnim naporom, nenehnim, koristnim za kraj, na katerem se nahaja človek in za naravni zakon. Prizadevanje, da do polnosti izpolnimo vsako obveznost, prizadevanje, da živimo življenje, zaradi katerega bo svet boljši, prizadevanje, da živimo plemenito, nesebično in čisto - to so pogoji za tiste, ki bi radi našli *pot*.

Reinkarnacija

Dovolite mi, da tukaj povem, da v primeru, če reinkarnacija ni resnica, potem ta razvoj prav gotovo ni mogoč. V nobenem človeškem življenju ni mogoče prehoditi te *poti*; v nobeni na novo rojeni duši se ne morejo razviti te božanske zmožnosti, kakor le v primeru, da se človekova duša vrača na zemljo iz življenja v življenje ter s seboj prinaša v vsako novo življenje izkušnjo iz življenj, ki jih je pustila za sabo in v katerih je izgrajevala višji in višji značaj. V tem primeru stopnja Mahatme ne bi bila mogoča in popolnost človeka le sanje poeta. Reinkarnacija je nujnost v tem celotnem učenju, je temeljno dejstvo narave, od katerega mora biti odvisna popolnost človeka.

Plemenito življenje

Zato mora človek skozi številna življenja nastaviti dobro življenje, koristno življenje, plemenito življenje, zato da bi se lahko rojeval z vse višjimi in višjimi kvalitetai, s plemenitejšimi in plemenitejšimi sposobnostmi. Nato sledi stopnja v tej človeški evoluciji, zaznavna in določna, na kateri duša, ki se je dolgo časa borila za vzpon, zraste nekoliko nad običajno evolucijo človeka. Obstajajo moški in ženske, ki so izjemno nesebični, ki kažejo izjemne sposobnosti, izjemno intuicijo, izjemno ljubezen do duhovnih stvari, izjemno predanost služenju človeštvu; ko se začenjajo objavljati te izjemne kvalitete, potem nastopi čas, ko takega človeka v svoje roke osebno prevzame eden od velikih učiteljev, da bi vodil naprej njegovo evolucijo in uril razvijajočo se dušo. Na začetku morajo biti opravljeni napor, ki so v skladu z duhovnimi silami, razširjenimi po vsem svetu. Ko pa so bile te uporabljene, ko so moški in ženske naredili vse, v skladu s svojimi zmožnostmi in v smeri te splošne duhovne rasti, potem nastopi stopnja, ko v ospredje stopi učitelj, ki prevzame nadaljnjo evolucijo, ter ob tem postavi določene določne zahteve za nadaljevanje evolucije.

Te so predstavljene v knjigah, ki sem jih omenila. Strnjene so v frazi, ali bolje, v dveh frazah, ki ju je mogoče poimenovati: “uresničitev ne-ločenosti,” ki jo bom pojasnila takoj, in “stroga samo-disciplina.” Na eni strani ne-ločenost, na drugi samo-disciplina. “Ne-ločenost” je tehnična beseda, ki pomeni, da pridete do spoznanja, da ste v osnovi eno z vsem, kar živi in diha; da se ne ločite od nobene žive stvari, da niste ločeni ne od grešnika ne od svetnika, ne od najvišjega dela ne od najnižjega dela človeštva. Ne, celo ne od najnižjih oblik živih stvari, in od stvari, ki jih imenujemo ne-žive; za katere priznavate, da so v bistvu eno z vašim najbolj notranjim Jazom. Kako se ta kaže? Kaže se s premišljenimi poskusi in urjenjem, da bi se istovetili s trpljenji, s čutenji in potrebami ljudi. Rečeno vam je: “Naj tvoja duša prisluhne slehernemu kriku bolečine, tako kot lotos odpira srce žarkom jutranjega sonca. Naj žarko sonce ne posuši nobene trpke solze prej, preden je nisi otrl iz trpečega očesa.”

Toda to ni vse. “Naj kane sleherni žgoča človeška solza na tvoje srce in tam ostane, ne otri je prej, preden nisi odstranil bolečine, ki jo je povzročila.” To je prva opomba. Pojdite k trpečemu in olajšajte njegovo bolečino; toda, ko lajšate njegovo bolečino, naj ta odmeva v vašem lastnem srcu in naj ostaja tam kot nenehno trpljenje, dokler ni odstranjen vzrok te bolečine. To je prva stopnja ne-ločenosti. Istovetite se z žalostmi in radostmi sveta; naj bo žalost vsakega, vaša žalost, veselje vsakega, vaše veselje, bolečina vsakega, vaša bolečina. Vaše srce se mora odzvati na vsak drget v srcih drugih, kakor struna odzvanja noto melodije, na katero je bila uglašena. Morate čutiti bolečino, čutiti morate agonijo; čutiti morate greh in sramoto kot lasten greh in sramoto, postati morata del vaše lastne zavesti, ju prenašati in nikoli zbežati pred njima. Uriti se morate v občutljivosti, ki se bo odzvala na vsako trpljenje človeštva, in zaznavati jo morate tako v dejanju kot v čutenju; kajti rečeno je: “Če opustiš dejanje usmiljenja, si v resnici storil dejanje smrtnega greha.” Vendar ne le, da morate spoznati bolečino sveta in da mora ta bolečina postati vaša; biti morate tako trdi do sebe, kot ste mehki za tiste okoli sebe. Nimate časa za svoje lastne težave, če naj bi težave sveta postale vaše.

Ne smete zapravljati moči za tarnanje nad lastno bedo, če se želite istovetiti z žalostmi človeštva. In zato je rečeno, da mora postati tvoja duša podobna mangovemu sadežu, mehka in sladka, kakor njegovo zlato meso, za trpljenjeh bližnjih in trda, kakor njegova koščica, za lastne bolečine in skrbi.

Bratstvo

In tako se morate uriti življenje za življenjem, življenje za življenjem se morate vse bolj in bolj istovetiti z vsem in odstranjevati vse, kar ločuje človeka od človeka. Zato je bratstvo naš edini pogoj; kajti uresničitev le-tega je prvi korak proti uresnitvi ne-ločenosti, ki je nujna za učenčev napredek. In določno urjenje učenca je urjenje, ki ga naredi občutljivega za žalosti vseh, da bi lahko s tem čutenjem pomagal. To urjenje je urjenje samo-istovetenja s celoto, zato da bi lahko na koncu postal eden od odrešiteljev sveta. Kajti z nadaljevanjem urjenja iz življenja v življenje, se v tem človeškem bitju postopno razvija stalno rastoče sočutje, vse globlje sočutje, usmiljenje, ki ga nič ne more omadeževati in toleranca, ki je nič ne more omejiti. Žalitev ne prinaša nobene prizadetosti, kajti žalost je namenjena tistemu, ki skuša prizadeti, in ne tistemu, proti kateremu je bila usmerjena. Ne pojavi se nobena jeza do napačnega, kajti v vas je razumevanje o nastanku napačnega, tako da vam je žal grešnika in ne zgublajte časa z jezo. Ne obsojate napačnega, ne pravite, da je napačno dobro, ne mislite, da je dobro zlo, kajti to bi bila največja krutost, ki bi onemogočala napredek rase. Toda, ob tem, ko prepoznavate zlo, ne obstaja jeza do grešnika, kajti on je eno z vašo lastno dušo in vi ne priznavate ločenosti med seboj in njim.

S kakšnim ciljem? Zato, ker s to rastjo rasteta spomin in znanje; zato, ker s to rastjo rastoči duh učenca vse bolj in bolj izraža samega sebe in postopno postaja človekov delavec, človekov pomočnik, človekov tlačan, ki deluje zanj, zato da bi razsvetlil njegovo nevednost, mu prinesel znanja ter mu pokazal realnost, ki je osnova vseh utvar sveta. In trd mora biti do sebe zato,

da lahko stoji med človekom in med zlom, da lahko stoji med svojimi slabotnejšimi brati in temnimi silami, ki bi jih sicer uničile.

Ponazoritve, ki jih podajam o tem, kakšen bi moral biti učenec, so take, da bi ga lahko primerjali z zvezdo, ki podarja svetlobo vsem, ne jemlje pa je od nikogar; da je kot sneg, ki nase prevzema zmrzal in hladne vetrove zato, da lahko pod njimi semena, varna pred mrazom, čakajo na rast, ko bo prišlo obdobje rasti. To je urjenje, kateremu se moramo podrediti na zahtevo teh božanskih učiteljev; to je tisto, kar zahtevajo od ljudi, ki si želijo postati učenci. Na začetku ni nikakršne dovršitve, ampak prizadevanje; najprej napor, potem popolnost; ne gotovost izražanja ideala, ampak prizadevanje po njem, ob vseh mogočih napakah in porazih. In vprašam vas, če tisti med nami, ki priznavamo ta ideal in ki poznamo te zahteve naših učiteljev, lahko delujemo v škodo skupnosti in počnemo karkoli drugega kot le to, da smo služitelji ljudem v poslušnosti do tistih, katerih zakon si prizadevamo spoštovati?

Tako se, kot sem rekla, te kvalitete razvijajo iz življenja v življenje, dokler končno ne napoči čas, ko odpadejo človekove slabosti, ko so postopno presežene krhkosti človeške narave, ko je doseženo neomajno sočutje, neomažeževana čistost, mogočno znanje in duhovnost, ki jo je mogoče čutiti – to so tiste kvalitete, ki zaznamujejo učenca, ki se približuje pragu osvoboditve; dokler ne nastopi dan, ko se hoja po tej *poti* zaključi, ko je učenčevega popotovanja konec in se pred njegovimi očmi odpre možnost *popolnega človeka*. Takrat stoji, medtem ko se je svet umaknil v ozadje, - kot osvobodjena duša, duša, ki je dosegla svobodo, duša, ki je premagala človeške omejitve - učenec na pragu *nirvane*, tiste popolne zavesti in blaženosti, ki presegata človeško pojmovanje, ki presegata zmožnosti naše omejene zavesti. In ko stoji tam, je rečeno, nastopi tišina; tišina v naravi, kajti nad njo se vzpenja eden od njenih otrok. Tišina, ki je nič ne more zmotiti, ko je osvobodjena duša dovršila svojo svobodo. Tišina - ki jo prelomi glas; to je glas, ki poveže v mogočen krik vso revščino sveta, ki jo je učenec pustil za seboj. Krik iz teme sveta, iz njegove revščine, duhovne sestradanosti, iz njegovega moralnega

ponižanja. In v tej tišini, ki obkroža osvobodjeno dušo, prihaja krik revščine človeške rase do duše, ki se je povzpela nad svoje brate, duše, ki se je osvobodila, medtem ko oni ostajajo vpeti v verige.

Občutek združenosti

Kakšna bo njegova nadaljnja pot? Življenje za življenjem se je učil, kako naj se istoveti s človekom; življenje za življenjem se je učil odzivati na vsak krik bolečine. Ali lahko gre naprej, svoboden, in pusti druge v verigah? Ali lahko vstopi v blaženost in pusti svet v žalosti? Tisti, ki ga imenujemo Mahatma, je osvobodjena duša, ki ima pravico nadaljevati, ki pa se zaradi ljubezni obrne nazaj in ponese s seboj znanje, da bi premagal nevednost, ponese svojo čistost, da bi očistil umazanijo, ponese svojo luč, da bi pregnal temo in ponovno prevzame breme mesa, dokler se skupaj z njim ne bo osvobodila celotna rasa. Pot ne nadaljuje sam, ampak kot oče mogočne družine popelje s seboj človeštvo, da bi z njim delil skupni cilj in blaženost nirvane.

To je Mahatma. Življenje za življenjem napora, ki ga krona vzvišena odpoved; popolnost, ki je bila pridobljena z bojem in muko, zato da bi jo namenil v pomoč drugim, dokler se mu ne bodo pridružili na mestu, kjer sedaj stoji. Njegova roka sprejme vsako roko, ki jo k njemu iztegne katerakoli duša. Njegovo srce se odzove na vsak krik kateregakoli brata, ki prosi za pomoč. On stoji tam in čaka, dokler se v nas ne prebudi želja po učenju ter jim dati priložnost, zaradi katere so se odpovedali nirvani.

Sublimni ideal

Ali je to nek ideal, ki je vreden roganja, posmehovanja in praznega smeha? Tudi če bi bil le sen, bi bil to najbolj plemenit sen, ki ga je kdajkoli sanjalo človeštvo; najpopolnejše samo-žrtvovanje in najbolj navdihujoč ideal. Za nekatere pa je dejstvo - dejstvo, bolj realno kot življenje. Vendar

pa je lahko za tiste, za katere ni dejstvo, ideal; ideal samo-žrtvovanja, znanja in ljubezni. Da taki ljudje obstajajo, nekateri vemo. Toda, tudi če v njih ne verjamete, v tem idealu ni nič neplemenitega in z mislijo nanj lahko rastete vse višje in višje proti svetlobi. Kristjani imajo isti ideal v Kristu; budisti imajo isti ideal v Budi. Vsaka vera ima isti ideal v človeku, na katerega gleda kot na božanskega. In mi smo priče religij, da je njihova vera realna in ne varljiva; da so njihovi učitelji realnost in ne sen; kajti učitelj je uresničitev ideala, ki ga občudujemo. In zato so za nekatere od nas, ki vemo, da živijo, ti božanski učitelji vsakodnevni navdih. Z njimi lahko pridemo v stik le, če si prizadevamo, da bi se očistili. Naučimo se lahko več le, če izvajamo to, kar so oni že povedali. In če sem najprej govorila o teoriji in nato o zgodovinski preteklosti, potem vam naša pričevanja o sedanjosti in o korakih, ki jih lahko naredijo vsi, ki si to želijo, ponujam zato, da bi povzdignili ta ideal iz zasmehovanja, ki se je zgrnilo nanj, iz vsega blata, ki je bilo vrženo nanj, iz preprirov in spopadov, ki so zgrnili okoli njega.

Sramotite nas kolikor želite, vendar pustite nedotaknjen ta plemeniti ideal človeške popolnosti. Smejte se nam, če želite, vendar ne smejte se popolnemu človeku, človeku, ki je postal Bog, v katerega, navsezadnje, večina vas verjame. Ne bodite, vi ki ste kristjani, neverni lastni religiji, ko prepuščate vašega Krista le veri in ne živi realnosti, kot se dogaja danes. In vedite, da je ne glede na ime ideal vedno isti, ne glede na naziv je misel, ki je njegova osnova, vedno ista.

In ko o tem razmišljate, se razvijate; takšen kot je vaš ideal, takšno postopno postaja vaše življenje. Kajti v mišljenju je ta preobrazbena moč, da, če so vaši ideali ničvredni, postanejo ničvredna tudi vaša življenja; če so vaši ideali materialni, postanejo materialna tudi vaša življenja. Vzemite torej ta ideal in razmišljajte o njem, in vaša življenja bo prepojila njegova čistost; postali boste bolj plemeniti ljudje, kajti on oblikuje predmet vašega mišljenja in mišljenje vas preobraža v njemu lastno podobnost. Res je, da ljudje postanejo podobni tistemu, kar obožujejo; res je, da ljudje postanejo podobni temu, kar mislijo. In ta ideal o popolnem človeku nosi v sebi upanje

v bodočnost rase. Zato se danes zavzemam in vam kažem na *pot*, preko katere lahko nek ideal postane živa realnost, ki se iz upanja spremeni v živega učitelja, iz vzvišenega ideala v prijatelja in mojstra, kateremu lahko podarite svoje življenje.

3. Poglavje - Adepti

Kdo je Mojster?

Med številnimi vprašanji, ki jih je porodila teozofija, morda nobeno ne prebuja tolikšnega zanimanja in ne poraja toliko raziskav kot prav vprašanje *mojstrov*. Kaj nakazuje ta termin? Kdo so ti ljudje? Kje živijo? Kaj počnejo? Ta in podobna vprašanja lahko slišimo zelo pogosto. Naj jih poskušam nekoliko osvetliti, vsaj delno odgovoriti na njih.

Mojster je termin, ki je uporabljen zato, da bi ponazoril določena človeška bitja, ki so dovršila svojo človeško evolucijo, dosegla človeško popolnost, ki se nimajo več kaj naučiti, kar se tiče našega sončnega sistema, ki so dosegla to, kar kristjani imenujejo “odrešitev,” hindujci in budisti pa “osvoboditev.” Dokler je krščanska cerkev ohranjala vero, ki so jo podelili svetniki, v svoji popolnosti, je odrešitev pomenila precej več kot pobeg od tistega večnega pogubljenja. Pomenila je osvoboditev iz prisilne reinkarnacije, varnost pred vsemi možnimi napakami v evoluciji. “Tistemu, ki je presegel,” je bilo obljubljeni, da bo postal “steber v templju Boga, in *iz katerega ne bo odšel več*.” Tisti, ki je to presegel, je bil “odrešen.” Zasnova evolucije, ki vključuje postopno širitev zavesti, utelešene v stalno izpopolnjujočih se ob-

likah, je osnova koncepta mojstrstva. Popolnost, ki jo prinaša, bo doseglo vsako človeško bitje. In jasno je, da popolnosti ni mogoče pridobiti med enim samim kratkim človeškim življenjem. Razlike med ljudmi, med genijem in bedakom, med svetnikom in kriminalcem, med atletom in pohabljenecem, so poravnane z božansko pravičnostjo, če se vsako človeško bitje nahaja v toku rasti iz divjaštva v plemenitost, in če so razlike le različne stopnje te rasti. Na vrhu take dolge evolucije se nahaja “mojster,” ki v sebi uteleša najvišje možne rezultate intelektualnega, moralnega in duhovnega razvoja človeka. On se je naučil vseh lekcij, ki jih lahko asimilira človeštvo, in vrednosti vseh izkušenj, ki jih ponuja svet. Nad to točko je evolucija nadčloveška; če se osvajalec povrne v človeško življenje, je to voljno dejanje, kajti njega se ne dotakneta ne rojstvo ne smrt, razen če sam pristane na to.

Za popolno razumevanje mojstrstva moramo k temu še nekaj dodati. Mojster mora biti v človeškem telesu, mora biti inkarniran. Mnogi, ki dosežejo ta nivo, ne prevzamejo več bremena mesa, ampak uporabljajo le *duhovno telo* in prekinejo stik s to zemljo ter prebivajo v bolj vzvišenih kraljestvih obstoja. Poleg tega *mojster* - kar nakazuje tudi ime - sprejema učence; in glede na ozkost termina, bi ga lahko uporabili le za tiste, ki izpolnjujejo posebne funkcije pomoči ljudem, ki se vzpenjajo po strmi poti, da bi po “bližnjici” dosegli vrh človeške evolucije, precej prej kot večina njihovih soljudi. Evolucijo so radi primerjali s cesto, ki se vije okoli gore v vzpenjajoči se spirali in po kateri počasi napreduje človeštvo; do vrha pa gre tudi bližnjica, naravnost, ozka in strma, “ki jo najdejo le redki.” Ti redki so pripravniki ali “učenci” mojstrov. Kot v časih Krista, “morajo pustiti vse in mu slediti.”

Tisti, ki so na tem nivoju, ki pa ne prevzemajo učencev, so povezani z drugimi smermi služenja svetu, o čemer bomo tudi nekaj povedali. V angleščini nimamo nazivov, s katerimi bi te ločili od učiteljev in zato je, po sili razmer, beseda “mojster” uporabljena tudi za njih. V Indiji, kjer so te različne funkcije poznane, ker prihajajo iz oddaljene preteklosti, obstajajo tudi različna imena za različne funkcije, ki pa bi jih bilo težko prevesti v angleščino.

Za definicijo *mojstra* lahko torej rečemo, da je to človeško bitje, ki se je samo izpopolnilo in ki se na svetu nima več česa naučiti ter živi v fizičnem telesu na zemlji zato, da pomaga ljudem, da prevzema učence, ki si želijo hitrejšega razvoja zato, da bi jim služili, in ki so pripravljeni pustiti vse zaradi tega namena.

Popoln človek: njegovo mesto v evoluciji

Morda bi bilo nujno dodati, zaradi tistih, ki ne poznajo teozofskega koncepta evolucije, da mislimo, ko govorimo o “popolnem človeku,” na precej več kot pa na to, kar na splošno zajema ta fraza. Mislimo na zavest, ki je sposobna delovati neprekinjeno v petih velikih področjih, v katerih se odvija evolucija: fizičnem, vmesnem in nebeških svetovih, s katerimi so sedaj povezani vsi ljudje. Poleg teh pa obstajata še dva višja svetova - sv. Pavel jim pravi “tretja nebesa” - v katera običajno človeštvo še ne more vstopiti. Mojstrova zavest je doma v vseh teh svetovih in vključuje vse. Njegova prefinjena telesa svobodno delujejo v vseh, tako da lahko po volji deluje v kateremkoli delu kateregakoli od teh. Stopnja, ki jo zasedajo Mojstri, je peta stopnja velikega bratstva, katerega člani so prehiteli normalno evolucijo. Štiri nižje stopnje predstavljajo inicirani učenci, ki živijo in delujejo, večinoma neznani, v vsakodnevnem svetu, ter izpolnjujejo delo, ki so jim ga naložili predpostavljeni. V določenih obdobjih človeške zgodovine, ob resnih krizah, ob prehodih iz enega tipa civilizacije v drugo, člani okultne hierarhije, mojstri in še višja bitja, pridejo na svet; običajno, čeprav inkarnirani, ostajajo v odmaknjenih in nedostopnih krajih, stran od vrveža človeškega življenja, zato da bi nadaljevali z delom, ki ga med množico ljudi ne bi mogli izpolniti.

Kje živijo?

Živijo v različnih deželah, razpršeni po celem svetu. Mojster Jezus živi večinoma v gorah Libanona; Mojster Hilarion v Egiptu in ima kretska telo;

Mojstra M. in K.H. v Tibetu, v bližini Shigatseja, in oba uporabljata indijsko telo; Mojster Rakoczi na Madžarskem, vendar pa veliko potuje; ne poznam pa prebivališč "Beneškega" mojstra in mojstra "Serapisa." Bivališče fizičnega telesa je precej nepomembno glede na hitro gibanje subtilnega telesa, ki se po volji reši gostejšega in ponese lastnika ob vsakem času tja, kamor si ta želi. "Kraj" izgubi ob tem svoj običajen pomen, saj so to prebivalci prostora in se v njem gibljejo po volji. In tudi, če vemo, kje so njihova bivališča, kjer običajno prebiva njihovo fizično telo, pa je to telo le obleka, ki jo je mogoče ob kateremkoli trenutku odložiti, tako da "kje" izgubi v veliki meri svoj pomen.

Njihovo delo

Oni na brez številne načine pomagajo človeštvu. Iz svojih najvišjih področij pošiljajo na svet svetlobo in življenje, ki jo je mogoče sprejeti in asimilirati tako preprosto kot sončne žarke, le če smo dovolj senzibilni za ta sprejem. Ker fizični svet poganja življenje Boga, osredotočeno v soncu, tako tudi duhovni svet poganja isto življenje, osredotočeno v okultni hierarhiji. Mojstri, ki so posebej povezani z religijami, uporabljajo te religije kot zbiralnike, v katere izlivajo duhovno energijo, da bi bila razdeljena verujočim teh religij preko dogovorjenih "milostnih sredstev." Naslednje delo je veliko intelektualno delo, ko mojstri pošiljajo v svet miselne-oblike visoke intelektualne moči, da bi jih sprejeli genialni ljudje, jih asimilirali in predali svetu; na ta način posredujejo tudi svoje želje učencem in jih seznanjajo z nalogami, ki bi jih morali izpolniti.

Nato prihaja na vrsto delo v nižjem mentalnem svetu, porajanje miselnih-oblik, ki vplivajo na konkretni um in sprožajo ustrezne aktivnosti v tem svetu ter poučujejo tiste, ki živijo v nebeškem svetu. Nato širne aktivnosti v vmesnem svetu, pomoč tako-imenovanim mrtvim, splošno usmerjanje in nadzorovanje učenja mlajših učencev ter pošiljanje pomoči ob številnih primerih, ko se pokaže potreba. V fizičnem svetu pa opazovanje trenda do-

godkov, korekcija in nevtralizacija, v skladu z zakoni, zlih tokov, nenehno uravnovešanje sil, ki delujejo v korist in proti evoluciji, krepitev dobrega, slabenje zla. V povezavi z angeli narodov vodijo duhovne sile, tako kot drugi materialne, ter izbirajo in zavračajo akterje v veliki drami, ter nadomeščajo potrebne impulze v določeni smeri.

To so le nekatere od aktivnosti, ki jih nenehno izvajajo v vseh teh področjih ti varuhi človeštva in od katerih se nekatere dotaknejo naše omejene vizije. Oni stojijo okoli človeštva kot obrambni zid, znotraj katerega se lahko razvija, ne da bi nanj uničujoče delovale kozmične sile, ki se gibljejo okoli naše planetarne hiše. Od česa do časa kdo sestopi med ljudi kot veliki duhovni učitelj ter prevzema nalogo širitve nove oblike večnih resnic, oblike, ki je primerna za novo civilizacijo. Njihovi razredi vključujejo vse velike preroke ver sveta. In ko zaživi neka religija, se na njenem čelu vedno pojavi eden od teh velikih in jo nadzoruje kot del posebne naloge.

Annie Besant Wood je bila dolgoletna predsednica Teozofskega društva (1907–1933), ki se je rodila 1. oktobra leta 1847 v bližini Londona v družini irskega porekla. S pomočjo materine prijateljice Ellen Marryat je pridobila dobro izobrazbo ter razvila močan čut odgovornosti do družbe.

Leta 1874 se je pridružila Secular Society ter v njem

tesno sodelovala s Charlesom Bradlaughom, urednikom revije *National Reformer*, za katero napisala številne članke o zakonu in pravicah žensk. Leta 1877 je izdala knjigo *The Laws of Population*, ki je govorila o nadzorovanju rojstev in bila zaradi tega deležna velikega odmeva v javnosti. To delovanje jo je povežalo s socialisti in Georgem Bernardom Shawom. Pridružila se je Social Democratic Federation in zasnovala lasten časopis *The Link*. Med drugimi je v njem leta 1888 objavila članek "White Slavery", v katerem je opozorila na nečloveške razmere in nizke plače žensk v eni izmed londonskih tovarn. Naslednjega leta pa je sodelovala pri izdaji vplivne knjige *Fabian Essays*.

Istega leta, 1889, je Annie Besant dobila v roke knjigo *The Secret Doctrine* Helene Petrovne Blavatsky in se navdušila za teozofijo in postala članica Teozofskega društva, kateremu je nato posvetila svoje nadaljnje življenje. Leta 1893 je odpotovala v Indijo na sedež društva in ga istega leta v Chicagu zastopala na World Parliament of Religions. Teozofijo in hindujsko filozofijo je predstavila tako bleščeče, da si je takoj pridobila naklonjenost hindujske javnosti, ki jo je nato podprla v njenih reformnih prizadevanjih za družbeno, vzgojno in politično prenovu Indije, ki jo je začela leta 1898 z ustanovitvijo Central Hindu College v Benaresu. Mahatma Gandhi je dejal, da je Annie Besant prebudila Indijo iz spanja, še posebej, ko je leta 1916 ustanovila Home Rule League in bila nato leta 1917 izvoljena za predsednico Indian National Congress. Annie Besant se je še nadalje vključevala v boj za pravice žensk in se posvečala pisanju teozofskih vsebin, saj je napisala številne članke in knjige, ki sedaj spadajo med klasična teozofska dela. Umrla je 20. septembra 1933 v Adyarju.